

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az egyházpolitikai viták folyama alatt az országgyűlési tárgyalásokról részletes és tárgyilagos tudósításokat közöl Budapestről érkező több táviratok alapján az

„ARADI KÖZLÖNY.”

Lapunkból a közönség már a kora reggeli órákban kimerítő tudósításokat olvashat a nagyfontosságú, óriási elvi harcokról, melynél nagyobb és jelentősebb, az ország közügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem vívott.

Az „Aradi Közlöny” csak nem egy teljes nappal megelőzi távirati tudósításaival az összes fővárosi lapokat, a melyek késő délután érkeznek Aradra, míg az „Aradi Közlöny”-ből már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdeklődéssel és ország-szeretettel fészült kíváncsisággal várt vitákról és eredményekről, a melyek előző nap a parlamentben történnek.

Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokzatán olvashatók.

A liberális nagygyűlés lefolyása.

— Saját kiküldött tudósítók táviratai. —

Budapest, márczius 4.

Elmondhatjuk, hogy vasárnap Budapesten volt az egész Magyarország. Minden megye, minden város elküldte fiait, hogy jelen legyenek a szabadelvűség magasztos ünnepén. A megyék zászlói, köztök vihartépett, dicső lobogók, ott lengtek a hatalmas menetben, amely ellenállhatlan erővel hirdette a szabadelvűség hatalmát, diadalát.

Szép, lélekemelő volt az ünnepély, méltó a hazafias célhoz, méltó Magyarország polgárságához.

Altalános a vélemény, hogy az összes deputációk között Aradé volt a leginpozánsabb, legtelkesebb. Az meg határozott tény, hogy a felvonulásban Arad dominált, a mi hazafias polgárságunk vitte a fő szerepet s adta meg az ovációkra a hangot. Arad büszke lehet erre a napra, Arad fényesen kitett magáért s megmutatta most is, hogy első között van mindig, ha a haza és közjó érdekében tenni, lelkesedni kell.

Kiküldött tudósítók, aki vasárnap kora reggel Budapesten volt, az alábbiakban táviratozza meg a liberális nagygyűlés lefolyását, melyről holnap megjelenő rendes lapunkban részletes és bő tudósítást fogunk hozni:

A küldöttségek érkezése.

Budapest, márcz. 4. (Feladatott d. e. 11 órakor.) A főváros korán ébredt. Már a hajnali órákban tömött sorokban vonult ki a közönség a pályaudvarhoz, hogy a küldöttségek bevonulását, ezt a rendkívül érdekes képet, végignézze.

Az egyetemi polgárok karszalaggal, jelvényekkel ellátva jelentek meg s hatalmas éljenzésben törtek ki, a mint egy-egy vonatról a deputáció leszállott.

Az egész főváros lobogódiszben áll, különösen a két fő bevonulási ut, a Kerepesi ut, a váci körut s főleg az Andrássy ut. A nagyobb épületek homlokzatán nemzetiszin drapéria, s a szőnyegek egész légiója ékeskedik. Mindenütt nyüzsgő elevenség.

A mint egy-egy megye, vagy város küldöttsége zászlók alatt bevonul, a közönség sorfalat képez. Hatalmas harsanással tör ki a lelkesedés:

- Éljen a polgári házasság!
- Éljen a szabadelvű kormány!

Kevéssel 10 óra után érkeztek meg a komáromiak, egyike a legnépesebb deputációknak. Szép szálas legények vitték a selyem-lobogót, kék dalmányukon ezüstös csattokkal. Az egész uton éljeneztek őket.

Csak a város szintén kitett magáért. Zöld és sárga jelvényekkel, tüntető éljenzések közt vonult be a hatalmas menet. A szegedi egy része már az este megérkezett, az új-aradi járás 30 tagu deputációja (jobbára jegyzők) pedig ma reggel, Kabdebó főszolgabíró vezetése mellett.

Budapest, márcz. 4. (Feladatott d. e. fél 12 órakor) A bevonulás egyre tart. Az utcákon alig lehet közlekedni. Idegenek rendkívül sokan vannak. Ezek jobbára testületileg vonulnak fel a muzeum-épületbe, a hol Munkácsy hatalmas alkotását, a „Honfoglalás”-t nézik. Az óriási kép a főrendiház üléstermében, az elnöki emelvény mögött van felállítva s impozáns méreteivel általános bámulatot kelt. A nagy János szobrát szintén a vidékiek özönlik körül.

Budapest, márcz. 4. (Feladatott déli 12 órakor) E perczben érkezett Zemplén vármegye 100 tagu küldöttsége. A deputáció két rendkívül érdekes zászló alatt csoportosult. Az egyik a Rákóczy-zászló, melyet Hartenberg Aladár gróf személyesen hozott el. A harsztépte zászlón e felirat olvasható: „Királyért, törvényért és hazáért.” A másik zászlót — eredeti Bocskay-zászló, Vay Ernő br. vitte. Ezen e fölirat van „Pro rege, lege et patria.”

Az aradiak útja.

Budapest, márczius 4. (Feladatott d. u. 2 órakor.) A tóról 500 ember érkezett, ide déli 12 óra 20 perczkor a különvonattal. Már az elindulásnál nagy közönség jelent meg a perronon. Az aradi dalegylet Zemplényi

Sándor elnöklete alatt testületileg jött el. Elindulásakor Czuczor „Riadó”-ját énekelték, majd a szentannai gyermekzenekar játszotta a Rákóczy-indulót.

A zenekar festői valami volt s a budapestiek figyelmét a legfokozottabb mérvben magára vonta. Hatvan tagból áll a zenekar, de nem apró gyerekekből, hanem jobbra ifjabból. Buzavirágkék, sárga zsinóros, bakancsba szorított szűk nadrág és fényesen kisujtásczott, élénkpiros bluz van rajtuk. Kitérő gondolat volt a rendezőségtől elhozni ezt a zenekart. Más testületnek egyáltalán nem volt zenéje s így nem csoda, ha az erősen fellelkesült budapesti közönség oly zajos ovációban részesítette a számra nézve is impozáns aradi és aradmegyei küldöttséget.

A 10 kocsiából álló különvonat pontban reggeli 6 óra 10 perczkor indult el Aradról. (A névsort lapunk szombati számában közöljük, ámbár ez némileg módosult.) Végtelenül kedélyesen telt el az idő. Az aradiak, mikor ide megérkeztek, valóságos elragadtatással beszéltek a pompás utazásról. Vászárhelyi Béla, Boros Beni orsz. képviselő és Zemplényi Sándor gondoskodtak róla, hogy mindenki jól érezze magát, a mi teljesen sikerült is.

A közbeeső állomásokon viharosan megéljeneztek az aradiakat. Szajolban három róm. kath. papannyira fellelkesült, hogy egyikőjük önfeledten elkiáltotta:

— Éljen a polgári házasság!

A dalegylet Nagy Sándor kitérő vezetése alatt dallal köszönte meg az ovációt, a mely különösen Csabán, Gyomán és Szolnokon tört ki frenetikusán.

Megérkezés Budapestre.

Budapest, márczius 4. (Feladatott délután fél 3-kor.) Az aradiakból egész kis kolónia várakozott a budapesti pályaudvarban a miénket hozó külön vonatra. Megjelent ott Bohus István, aki több nap óta a fővárosban tartózkodik Vass Gusztáv vasuti felügyelő, Fényes Dezső, ifj. Kristyó János s az aradi és megyei egyetemi polgárok tekintélyes küldöttsége.

Amikor a vonat déli 12 óra 20 perczkor berobogott, hatalmas éljenzés zugott fel az üvegcsarnok alatt. Az éljenzés elementáris erővel tört ki, amikor a szentannai zenekar festői egyenruháját meglátta az óriási számban összegyülekezett nép.

A tekintélyes deputáció sorakozni kezdett s ezer és ezer főre menő közönség által kísérve, tömött sorfalak között, esengő-bongó zene mellett vonult át a hosszú kerepesi-uton, mindenütt éljenzésekkel fogadtatva.

Perozenkint megújult a zajos lelkes felkiáltás, dörgő éljenzéktől követe.

— Éljen Wekerle Sándor!

— Éljen Szilágyi Dezső!

— Éljen Csáky Albin gróf!

— Éljen Hieronymi-Károly!

— Éljen a szabadelvű egyházpolitika!

Itt-ott felharsant ez a hang is:

— Abczug Apponyi!

— Abzug! — sugta rá a tömeg.

A Kerepesi-ut közepe táján Blaha Luiza, a nemzet csalogánya lengette egyik ablakából fehér keszkenőjét. Az aradiak rögtön felismerték s lelkes éljenzéssel köszönték meg hazánk első művésznőjének barátságos üdvözlését.

A gyülekezés.

Budapest, márcz. 4. (Feladatott d. u. 3 órakor.) Az aradi küldöttség egyenesen a Kálvin-térre ment, a hol a gyülekezés egy része történt. (A menetben részt vett deputációk másik fele a váci körut mentén tömörült össze.) Elöl foglalt állást Aradmegye és Aradváros feliratos táblájával két ifju, aztán jött a szent-annai zenekar, majd a diszbe öltözött hadászok, zászló alatt, az árvalányhaj-kalapos dalárda, zászlóval, az iparosifjak zászlóval s a magyarvárosi asztaltársaság, szintén zászló alatt. Ezek után jött az aradi és megyei közönség.

A gyülekezés a legnagyobb rendben történt. Nopcsa bárót és Rohonczy Gida orsz. képviselőt, a kik lóháton jelentek meg s tüntetőleg foglaltak állást az aradi deputáció előtt, több ízben megéljenzték.

Lehetetlen, hogy itt a legnagyobb elismerés hangján meg ne emlékezzünk Boros Beni és Barabás Béla dr. orsz. képviselőkről, Vársárhelyi Béláról, Zemplényi Sándorról, Avarffy Gézaról és Kiss Ferenczről, a kik válvettett buzgalommal munkálkodtak azon, hogy az aradi küldöttség a legjobb rendben tömörüljön és külsőleg is számot tegyen.

A fent említett képviselők mindvégig az aradiak élén maradtak.

A felvonulás.

Budapest, márcz. 4. (Feladatott este 7 órakor.) Lehetetlen leírni azt a sokadalmat, a mely a felvonulásban részt vett. Magyarország minden megyéje, minden városa, zászlók, jelvények alatt, két oldalt pedig a beláthatlan budapesti néptömeg, a mely sűrű sorokban foglalt állást. Az egyetemi ifjak összefogózkodtak s így vontak kordont, hogy a tengeri nép közt a felvonulás végbemehessen. Nem egy helyen hazafias hölgyeket is láttunk a kordonban. Soha, soha ennyi lelkesedést!

Az Andrassy-ut minden ablaka tele volt töméntelen néppel, jobbra hölgyekkel, a kik kendőket lobogtattak s virágokat szórtak a beláthatlan deputáció útjára. Néhol valóságos szőnyeg-erdő ékesítette a falakat.

A hosszú menetet Fiume és Budapest küldöttsége nyitotta meg. Nehány kisebb deputáció után Arad következett, élén a harsogó zenével, mely pihenés nélkül és igen kitűnően játszotta az indulókat.

Az Andrassy-ut elején, egyik ház emeleti erkélyén Munkácsy Mihály klasszikus ösz feje tűnt fel. Viharosan tört ki a lelkesedés:

Eljen Munkácsy!

A nagy művész leemelte kalapját s többszörös meghajlással köszönte meg az ovációt.

Egész uton éljenztek az aradiak. Eltették zajosan, szivből, Wekerlét, Szilágyi Dezsőt, Csáky grófot és Hieronymit.

A Petánovits-vendéglő felett Jókait ismerték meg az aradiak. Itt is felzugott viharosan, lelkesen az óhaj:

Eljen Jókai!

Néhány házzal hátrább Karsay Sándor a koronázási jubileum alkalmával sokat emlegetett huszártiszt fess alakja tűnt fel egyik erkélyen. Őt is viharosan megéljenzték (Ertet róla Atzél Béla báró, a menekültek nagy kormányzója, kinek alaposan hátat fordított a közvélemény.)

Károlyi Gábor gróf felismerte Barabást s rendes szokását meg nem tagadva, most is közbeszólt, elkiáltván az aradiak előtt:

— Eljen Barabás!

— Eljen Károlyi Gábor! — volt rá a hatalmas válasz, ezer és ezer torokból egyszerre.

A gróf Beöthi Algernon karjába fogódzva, szívélyesen megköszönte a demonstrációt.

Az Andrassy-ut vége felé, a villák között, voltak a legérdekesebb tüntetések. Egyik erkélyen ott kuzorgott Tibád Antal, de annyira még sem vonult vissza, hogy tel ne ismerjék. No, sütkérezhetett is a maga által keresett „népszerűség“-ben. Valaki elkiáltotta:

— Ott van Tibád, a hazaáruló!

— Abzug!

— Le vele!

— Le a hazaárulóval! — tört ki viharoként a szó.

Tibád megszegegyenülten sompolygott vissza a közvélemény e félremagyarázhatlan megnyilatkozása elől.

Néhány villával arébb egy kinyitott földszinti ablak mögött Szilágyi Dezső és Hieronymi Károly minisztereket fedezték fel az aradiak. Zugó éljenzés, taps tört fel, amely perczekig tartott. A szentannai zenekar megállott, eljátszotta a „Hymnus“-t. Az aradiak és a közöttük levő ezernyi nép kalapleemelve, lelkesülten énekelte hozzá a szöveget. Szép, megható tüntetés volt ez, a mely több szembe könnyeket csalt.

Látni kellett volna azt a szívélyes ovációt, amely a szomazédos villa előtt játszódott le. Itt Csáky Albin gróf, a rokonszenves kultuszminiszter állott családjával és barátai körében. Az aradiak éljenztek, tapsoltak. A zenekar a Rákóczyt, majd a Hymnuszt játszotta el. A közönség itt is kalapleemelve hallgatta legszebb nemzeti dalunkat, majd együtt énekelte az aradi dalegylettel. A zászlókat tisztelettel meghajtották a miniszter előtt, aki barátságosan integetve köszönte meg az aradiak e lelkes ovációját.

Igy haladt aztán ki a deputáció a városligetbe, folytonosan éljenzve és éltetve maga is a kormányt s annak szabadelvű egyházpolitikáját.

Este 8 órakor. Apponyi Albert grófnak egyetem-utcai lakása előtt ezrekre menő tömeg foglalt állást. A rengeteg tömeg iszonyu „Abzug!“ „Le vele!“ kiáltásokban és füttyülésben tört ki. Perczekig tartott a siketítő zaj. Mintegy 6 perczig tarthatott a demonstráció, amikor a teletonon előszólított lovas rendőrség Apponyi lakása elé vágatott. Körülfogta az épületet, elakasztotta a közlekedést teljesen s így a publikumot elzárta. A tüntetés nagynehezen így ért véget. A tömeg innen a „Pesti Napló“ elé indult és olyan macskazenében reszesítette a tisztelt jesusita-párti főközlönyt, melynél nagyobbbat még legnagyobb ellenségének sem kívánhat.

Az utozákat a tömeg éljenzve járja be. Az éljenzés Wekerlét, Szilágyit, Csákyt illeti. Felhangzik sűrűn az „Abzug!“ is, amely azonban mindenütt csak Apponyinak szól.

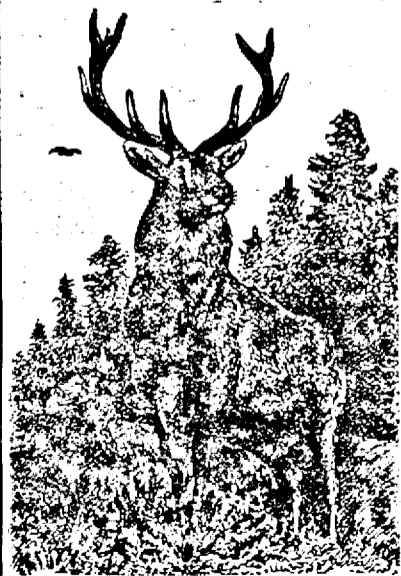
Az aradiak bankettje.

Budapest, márcz. 4. (Saj. kül. tud. táv.) Ma este Grünwald Károly-köruti vendéglőjében az aradiaknak fényes bankettje volt. Vacsora alatt a szent-annai zenekar és az aradi dalegylet működtek közre. Az első felköszöntőt Avarffy Géza mondta Vársárhelyi Bélára, a ki oly lelkesen karolta fel Aradon a liberálizmus ügyét. Reméli, hogy ez a frigy, mely a polgári házassággal először köttetett, tartós lesz.

Az ifjuság a siroknál.

Budapest, márczius 4. (Saj. kül. tud. táv.) Ma este az egyetemi ifjuság tenger néptől kísérve kivonult a temetőbe Deák Ferencz és Irányi Daniél sirjához. Deáknál Papp Elek, Irányinál Szivák Imre orsz. képviselők beszéltek.

Felölös szerkesztő. Vass Géza.

Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

A bőjt beáltával

bátorkodunk a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlani a következő cikkeket, u. m.: legfinomabb **francia sardiniát, angolnát, valódi astrahan és orsovai nagyszemű halikrát**, nemkülönb a legfinomabb módon elkészített különféle **härin-geket**, mindennemű **conserveket**, a legnagyobb választékban, ugyszinte

valódi balatoni élő halak

folyton friss állapotban kaphatók. Ajánljuk továbbá válogatott **carfioljainkat**. Naponta **friss, tisztán kezelt pusztai vaj**, valódi **znaimi ugorka, bozeni beföttek** a legnagyobb választékban. Valódi **francia pezsgő és bor, cognac**. Friss **hidenen sajtolt lenolaj**.